

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Může soud změnit usnesení věřitelské schůze?

Dle ustanovení § 54 o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v platném znění (dále jen „IZ“) může insolvenční soud zrušit usnesení schůze věřitelů odporuje-li toto usnesení společnému zájmu věřitelů; to však neplatí v případě rozhodnutí o odvolání či ustavení insolvenčního správce, usnesení o přiznání hlasovacího práva a pro usnesení schůze věřitelů o způsobu řešení dlužníkovra úpadku, o reorganizačním plánu nebo o způsobu oddlužení.

Vrchní soud tyto jasně zákonem stanovené hranice začal postupně posouvat a v několika rozhodnutích naznačil, že v případě rozhodování o způsobu oddlužení dlužníka, může soud překonat rozhodnutí věřitelské schůze. Tuto korekci odůvodnil v případech, kdy by rozhodnutí *mělo vést ke ztrátě obydlí dlužníka, která ho může uvrhnout do neřešitelné sociální situace hrozící jeho dalším zadlužením*.^[1] Tak se nepřímou vyslovil pro preferenci řešení oddlužení splátkovým kalendářem. Bezpodmínečně pak tuto korekci vyžaduje v případech, kdy by dlužník nedosáhl na minimální míru uspokojení věřitelů a byl by tak odsouzen k neúspěšnosti oddlužení. Tuto myšlenku zopakoval také v usnesení č.j. 1 VSPH 1533/2012-B-23. Lze polemizovat se závěry vrchního soudu o efektivnosti řešení způsobu oddlužení splátkovým kalendářem, jelikož dlužník je povinen po dobu pěti let (viz § 398 IZ) žít na samotné existenční hranici (zpravidla za nezbytné pomoci dalších osob) avšak v případě zpeněžení majetkové podstaty se jeho ekonomický potenciál obnovuje po ukončení zpeněžení majetkové podstaty ihned, navíc v průběhu zpeněžení je příjem (tj. nejlíživější prostředek živobytí) dlužníka v jeho dispozici (viz § 408 IZ) a není povinen ho odevzdávat věřitelům. Je tedy přinejmenším otevřenou diskuzí, jakým způsobem oddlužení věřitelé zasáhnou do sociální situace dlužníka více.

Nejvyšší soud, ačkoli rozhodoval o jiném meritu věci, spatřoval potřebu se vyjádřit k tomuto právnímu názoru vrchního soudu okrajově již ve svém rozhodnutí sp. zn. 29 NSČR 35/2013 a tentýž právní náhled zopakoval a rozvinul i ve svém nedávném rozhodnutí z 30. 1. 2014 sp. zn. 29 NSCR 91/2013. V něm uvedl, že podáním návrhu na povolení oddlužení dlužník dává najevo, že souhlasí s oddlužením jedním ze dvou zákonem stanovených způsobů a to, že dlužník upřednostňuje oddlužení plněním splátkového kalendáře před oddlužením zpeněžením majetkové podstaty, které zvolili věřitelé (respektive insolvenční soud), není z hlediska práva relevantní, což se také projevuje tím, že ust. § 406 odst. 4 nedává možnost odvolání pro dlužníka proti přijetí takového způsobu oddlužení, jak opačně z obecných procesních předpisů dovozoval vrchní soud.

Názor vrchního soudu o možnosti ve výjimečných případech překonat usnesení věřitelské schůze o způsobu řešení dlužníkovra úpadku Nejvyšší soud nepřijal. *Insolvenční soud již nepřezkoumává, zda je zvolený způsob oddlužení pro věřitele či dlužníka výhodný, není právně významné, zda dlužník prosazoval jiný než přijatý způsob oddlužení a insolvenční soud není oprávněn rozhodnutí schůze věřitelů o způsobu oddlužení měnit. Posuzuje jen to, zda v průběhu řízení nevyšly najevo skutečnosti, které by jinak činily oddlužení nepřijatelným (§ 405 odst. 1 insolvenčního zákona). Neshledá-li důvod k neschválení oddlužení, rozhodne dle § 406 insolvenčního zákona o schválení oddlužení způsobem, o němž rozhodla schůze věřitelů*.^[2] K argumentům vrchního soudu ohledně důvodů změny usnesení věřitelské schůze, se Nejvyšší soud vyjadřuje pouze k argumentu zvolení nevhodného ekonomického způsobu oddlužení, kdy konečné uspokojení věřitelů nebude dosahovat min. 30%. V nevhodném řešení oddlužení nevidí překážku osvobození od placení pohledávek dle ust. § 414 IZ a uzavírá, že na

tyto případy dopadá ust. § 415, *jelikož požadované hodnoty nebylo dosaženo v důsledku okolností, které nezavinil*. Argumentem „neřešitelné sociální situace“ se Nejvyšší soud nezabýval a v tomto směru předkládáme úvahu viz výše.

Je otázkou, jak by si soud měl poradit při „neekonomickém“ chování věřitelské schůze, kdy bude přijata forma oddlužení, u které bude dána překážka ust. § 395 odst. 1 písm. b (ve spojení s ust. § 405) a soud by měl takový návrh zamítnout, i když eventuálnímu schválení druhého způsobu oddlužení by nic nebránilo. I když se zřejmě bude jednat o případy spíše ojedinělé, je pravdou, že zákon takový stav neřeší. V ust. § 5 písm. a) je stanoveno, že *insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen*, přičemž soud má činit opatření k zajištění účelu insolvenčního řízení (viz ust. § 11 odst. 1). Lze si představit, že například za výše uvedené okolnosti přeci jen soud bude moci pomocí výkladu zasáhnout do rozhodovací pravomoci věřitelské schůze na základě úvahy o nespravedlivém poškození dlužníka, avšak i při takovém nalézání práva je třeba akcentovat skutečnost, že primárně to jsou věřitelé, kteří jsou poškozeni, a dlužník je stranou povinnou. I takové rozhodnutí insolvenčního soudu však může být sporné z toho důvodu, že zákon výslovně umožňuje věřitelské schůzi při rozhodování dle ust. § 54 IZ jít proti jedné z hlavních zásad insolvenčního řízení, tj. společnému zájmu věřitelů, což může mít vliv i na další zásady, na které by se soud případně odvolával.

Mgr. Vítězslav Pleva,
asistent soudce

[1] Viz 2 VSPH 143/2013

[2] Viz 29 NSCR 91/2013

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční – judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)